

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosova
Qeveria - Vlada - Government
Zyra e Kryeministrit -Ured Premijera -Office of the Prime Minister
Agjencia e Statistikave të Kosovës - Agencija za Statistike Kosova - Kosovo Agency of Statistics

Serijska 3: Ekonomska statistika

Indeks Proizvođačkih Cena K4 2018

Predgovor

Agencija za Statistiku Kosova (ASK) je počela da objavljuje indeks Proizvođačkih Cena (IPC) od maja 2009.godine.

Cene i vrednost industrijskih proizvoda su prikupljeni od proizvođačkih preduzeća koje imaju veći uticaj na Kosovu. Vrednost godišnje proizvodnje i prosečne cene su prikazane sa podacima iz 2007.godine, a od prvog kvartala 2009.godine, vrši se kontinuirano praćenje i izračunavanje indeksa, kvartalno i godišnje.

Indeks proizvođačkih cena je u skladu sa standardnom klasifikacijom delatnosti pod NPD Rev.2 – “Uredba Br.11/2013 član 7 za implementaciju standardne klasifikacije privrednih delatnosti NACE-Rev.2”.

IPC je u fazi razvoja i ima za cilj da uključi privredne delatnosti koje trenutno nisu aktivna, ali postepeno se očekuju rezultati ovih delatnosti.

Komentari, primedbe, predlozi i sugestije u vezi ove publikacije su dobrodošli i oni se mogu slati na sledeću email adresu: economic@ks-qov.net.

Publikaciju su pripremili:

Ilir T. Berisha - Direktor Odeljenja

Ibish Asllani - Šef Devizije

Hamdi Jupolli – Šef Sektora

Hasan Berisha -Viši Zvaničnik

Mart, 2019 god.

Izvršni Direktor ASK,
Isa Krasniqi

Skraćenice i znaci

- IPC - Indeks Proizvođačkih Cena
- ASK - Agencija za Statistiku Kosova
- NVE - Nomenklatura privrednih delatnosti
- K1 - Prvi kvartal
- K2 - Drugi kvartal
- K3 - Treći kvartal
- K4 - Četvrti kvartal

- : - Podaci nisu dostupni
- 0 - Manje od polovine jedinica koja se koristi
- - Nije primenljivo
- % - Procenat
- W - Statističke težine (specifična težina)
- Ø - Prosek

Sadržaj

	Strana
Indeks cena proizvođača (ICP) za Četvrti kvartal 2018	4
Tabela 1: Indeks cena proizvodnje (ICP) K1 2009 – K4 2018 (2010=100), tromesečne i godišnje promene u procentima	5
Tabela 2: Težine, indeks proizvođačkih cena (2010=100) tromesečne i godišnje promene u procentima	7
Metodologija	8

Indeks cena proizvođača (IPC) za četvrti kvartal 2018

Indeks proizvođačkih cena na Kosovu je zabeležio rast za 0.1% između K3 2018. i K4 2018. U poređenju sa K4 2017 proizvođačke cene su porasle u proseku za 1.3%.

Treći kvartal 2018 – Četvrti kvartal 2018 0.1%

Proizvođačke cene na Kosovu su porasle u proseku za 0.1%, između K3 2018 i K4 2018. Veći rast cena po granama privrednih delatnosti beležen je u: vađenje metalnih ruda (6.5%), proizvodnja prehrambenih proizvoda (3.0%), proizvodnja kože i predmeta od kože (1.1%), snabdevanjem električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija (0.4%), proizvodnja pića (0.1%), proizvodnja papira i papirnih proizvoda (0.1%) i proizvodnja hemijskih proizvoda (0.1%).

Rast je neutralizovan padom cena u: proizvodnja metala (-5.3%), proizvodnja električne opreme (-3.3%), prerada drveta i proizvodi od drveta, plute, slame i pruća, osim nameštaja (-2.3%), proizvodnja mašina i opreme (-1.5%), proizvodnja nemetalnih mineralnih proizvoda (-0.7%), ostale rude i kamenoloma (-0.6%) proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i oprema (-0.5%), proizvodnja motornih vozila (transport), prikolice i poluprikolice (-0.1%) i proizvodnja gume i plastike (-0.1%).

Četvrti kvartal 2017 – Četvrti kvartal 2018 1.3%

Proizvođačke cene na Kosovu su porasle u proseku za 1.3%, između K4 2017 i K4 2018. Veći rast cena po granama privrednih delatnosti beležen je u: proizvodnja nemetalnih mineralnih proizvoda (5.8%), proizvodnja mašina i opreme (5.8%), proizvodnja metala (4.2%), proizvodnja nameštaja (3.9%), proizvodnja prehrambenih proizvoda (3.8%), proizvodnja pića (3.8%), proizvodnja motornih vozila (transport), prikolice i poluprikolice (3.2%), proizvodnja papira i papirnih proizvoda (1.4%), proizvodnja gume i plastike (1.1%), sakupljenje, tretman i snabdevanje vodom (0.8%) i snabdevanjem električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija (0.1%).

Rast je neutralizovan padom cena u: vađenje metalnih ruda (-10.3%), proizvodnja električne opreme (-6.9%), proizvodnja hemijskih proizvoda (-2.5%), prerada drveta i proizvodi od drveta, plute, slame i pruća, osim nameštaja (-2.4%), proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i oprema (-2.0%), proizvodnja kože i predmeta od kože (-1.3%) i ostale rude i kamenoloma (-0.8%).

Nakon analize i ponovne provere nekih indeksa (pokazatelja), došlo je do ispravke kod 2012. godine, kvartalni period (K3 / K2, umesto 2.4 je 1.2). Kod 2017. godine, jednogodišnji period (K2 2017 / K2 2016, umesto 5.5 je -0,5) za (K3 2017 / K3 2016, umesto 5.6 je 0.4). Isto tako kod (K2 / 2018 umesto 1.2 je 1.1).

**Tabela 1: Indeks Proizvođačkih Cena (IPC) K1 2009 – K4 2018 (2010=100),
Kvartalne i godišnje promene u procentima**

Godina	Kvartal	Index (2010=100)	Kvartalna promena u (%)	Godišnja promena u (%)
2009	K1	94,9	:	:
	K2	96,5	1,7	:
	K3	96,5	0,0	:
	K4	96,6	0,1	:
	Godišnji prosek 2009	96,1	:	:
2010	K1	97,1	0,5	2,3
	K2	98,0	0,9	1,6
	K3	101,1	3,2	4,8
	K4	103,9	2,8	7,6
	Godišnji prosek 2010	100,0	:	4,1
2011	K1	105,2	1,3	8,3
	K2	104,5	-0,7	6,6
	K3	104,4	-0,1	3,3
	K4	104,2	-0,2	0,3
	Godišnji prosek 2011	104,6	:	4,5
2012	K1	104,6	0,4	-0,6
	K2	105,8	1,1	1,2
	K3	107,1	2,4	1,2*
	K4	108,8	1,6	4,4
	Godišnji prosek 2012	106,6	:	1,9
2013	K1	111,3	2,3	6,4
	K2	109,3	-1,8	3,3
	K3	106,9	-2,2	-0,2
	K4	109,0	2,0	0,2
	Godišnji prosek 2013	109,1	:	2,4
2014	K1	109,8	0,7	-1,3
	K2	109,5	-0,3	0,2
	K3	110,8	1,2	3,6
	K4	113,5	2,4	4,1
	Godišnji prosek 2014	110,9	:	1,7
2015	K1	113,7	0,2	3,6
	K2	114,1	0,4	4,2
	K3	113,8	-0,3	2,7
	K4	113,8	0,0	0,3
	Godišnji prosek 2015	113,9	:	2,7
2016	K1	113,2	-0,5	-0,4
	K2	114,4	1,1	0,3
	K3	113,8	-0,5	0,0
	K4	113,7	-0,1	-0,1
	Godišnji prosek 2016	113,8	:	-0,1
2017	K1	114,2	0,4	0,9
	K2	113,8	-0,4	5,5
	K3	114,3	0,4	5,6
	K4	115,5	1,0	1,6
	Godišnji prosek 2017	114,5	:	0,6
2018	K1	114,4	-1,0	0,2
	K2	115,7	1,2	1,1*
	K3	116,9	1,0	2,3
	K4	117,0	0,1	1,3
	Godišnji prosek 2018	116,0	:	1,4

Objašnjenje: Nakon analize i ponovne provere nekih indeksa (pokazatelja), došlo je do ispravke kod 2012. godine, kvartalni period (K3 / K2, umesto 2.4 je 1.2). Kod 2017. godine, jednogodišnji period (K2 2017 / K2 2016, umesto 5.5 je -0,5) za (K3 2017 / K3 2016, umesto 5.6 je 0.4). Isto tako kod (K2 / 2018 umesto 1.2 je 1.1).

Grafikon 1: Razvoj IPC-a, Prvi kvartal 2009 – Četvrti kvartal 2018 (2010=100)

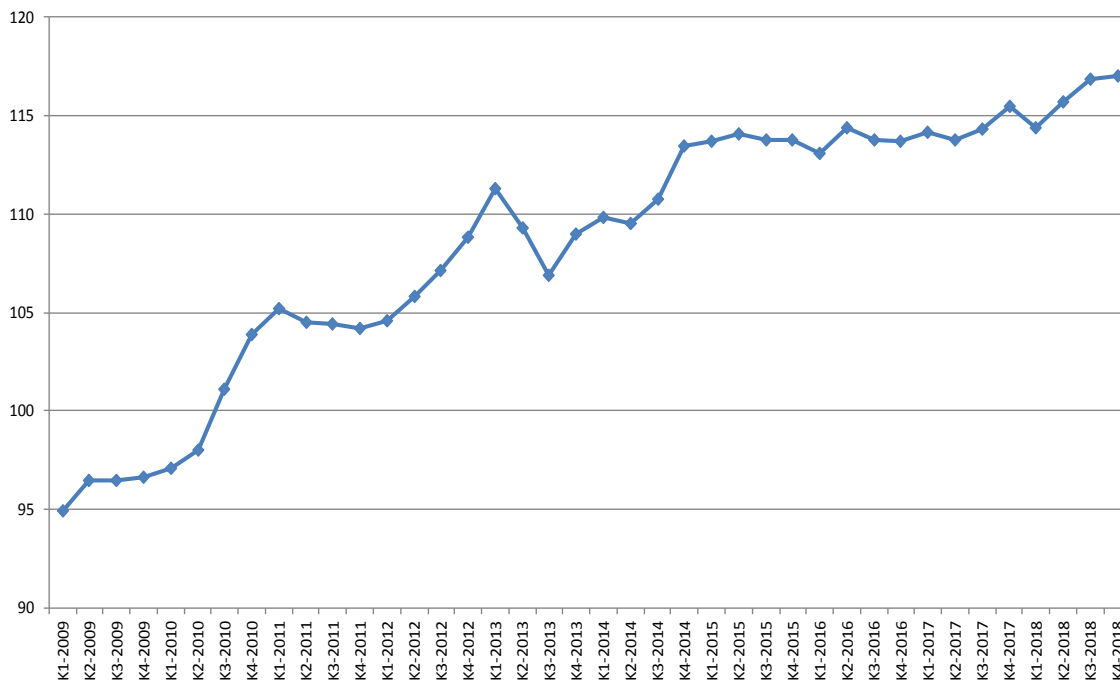

Tabela2: Težine, indeks Proizvođačkih Cena (2010=100) Kvartalne i godišnje promene u procentima

Kodevi	Nomenclatura privredne aktivnosti NPD rev.2	Težine	K4 - 2018	K4 - 2018	K4 - 2018
			Ø2010=100	K3 - 2018	K4 - 2017
	Ukupno IPC	999,63	117,0	0,1	1,3
05	Vađenje uglja i lignita	3,97	137,5	0,0	0,0
07	Vađenje metalnih ruda	10,66	220,4	6,5	-10,3
08	Ostale rude i kamenoloma	19,19	131,1	-0,6	-0,8
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	134,07	109,7	3,0	3,8
11	Proizvodnja pića	57,62	104,5	0,1	3,8
13	Proizvodnja tekstila	13,09	0,0	0,0	0,0
14	Proizvodnja odeća	3,82	0,0	0,0	0,0
15	Proizvodnja kože i predmeta od kože	9,62	103,9	1,1	-1,3
16	Prerada drveta i proizvodi od drveta, plute, slame i pruća, osim nameštaja	20,70	101,2	-2,3	-2,4
17	Proizvodnja papira i papirnih proizvoda	8,18	80,8	0,1	1,4
18	Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa	5,75	0,0	0,0	0,0
20	Proizvodnja hemijskih proizvoda	20,46	137,0	0,1	-2,5
21	Prerada proizvoda i farmaceutski preparati	1,24	0,0	0,0	0,0
22	Proizvodnja gume i plastike	77,19	99,6	-0,1	1,1
23	Proizvodnja nemetalnih mineralnih proizvoda	139,98	98,5	-0,7	5,8
24	Proizvodnja metala	52,35	82,6	-5,3	4,2
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i oprema	62,39	88,2	-0,5	-2,0
27	Proizvodnja električne opreme	5,52	104,3	-3,3	-6,9
28	Proizvodnja mašina i opreme	1,97	91,3	-1,5	5,8
30	Proizvodnja motornih vozila (transport), prikolice i poluprikolice	1,91	118,1	-0,1	3,2
31	Proizvodnja nameštaja	29,66	97,0	0,0	3,9
35	Snabdevanjem električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	294,62	136,6	0,4	0,1
36	Sakupljanje, tretman i snabdevanje vodom	17,09	105,4	0,0	0,8
38	Aktivnosti sakupljanje , tretmana i odlaganja otpada	8,56	0,0	0,0	0,0

Definicija i svrha ICP (PPI)

Indeks proizvođačkih cena (IPC) je relativni indeks koji meri stepen promena cena proizvedenih roba (proizvoda) i usluga u određenim vremenskim periodima. Uglavnom, kao statistički parametar ima poseban značaj kao deflator Bruto Domaćeg Proizvoda za proizvodni pristup.

Metodologija

Cene i vrednost industrijskih proizvoda su prikupljeni od najreprezentativnih proizvođačkih preduzeća na Kosovu. Vrednost godišnje proizvodnje i prosečne cene su za prvi kvartal (K1) 2007, dok od prvog kvartala (K1) za 2009 kontinuirano se vrši redovno prikupljanje.

Zbog uporedivosti podataka sa podacima Eurostata, odlukom Vlade Republike Kosovo, Agencija za Statistiku Kosova od 01.09.2014 počela je sa korišćenjem nove nomenklature ekonomskih delatnosti (NVE Rev.2) na odnosu Uredbe "br.11/2013 o implementaciju standarda za klasifikaciju delatnosti", tako da je Indeks cena proizvođača je izmenjen u skladu sa ovim nomenklaturom.

Istovremeno bazni Indeks promenjen promenombazne godine 2007=100 na bazu **2010=100**. Grupe aktivnosti 13, 14, 18, 21 i 38 učestvuje u izračunavanje Indeksa, samo za to što su ove aktivnosti uključeni nakon 2010 godine, a njima nedostaje bazni Indeks 2010=100, kasnije će se zasnovati njihov Indeks i izračunavanja sledećih indikatora .

IPC od prvog kvartala 2018 koristi ažurirane specifične težine (pondere) sa podacima od Struktorne Poslovne Anketa (SPA), godine 2016.

IPC- od 2018 godine, izračunava se za 24 privredne delatnosti, oko 194 proizvođačkih preduzeća, preko 700 (odnosno 731) artikala. Kao projekat (GOPA - ASK) počeo je u 2007 kako bi se stvorile osnovne baze za osnivanje istraživanja IPC, dok sredinom 2010 je podržan od strane Švedske SIDA-e.

Za izračunavanje IPC u okviru ekonomskih delatnosti upotrebljena je Lasperova formula.

Agregacija do PPI u celini

$$PPI_0^q = 100 * \sum_{g=1}^h w_g * I_{0,g}^q$$

PPI_0^q = Indeks proizvođačkih cena između kvartala 0 i kvartala q

w_g = Težina za grupe

$I_{0,g}^m$ = Stopa cena za grupu g između kvartala 0 i kvartala q

h = Broj privrednih delatnosti u skladu sa NACE Rev.2

Proračun lančanog indeksa IPC

$$PPI_{2010}^{Y,q} = \frac{PPI_{2010}^{Y-1,4}}{100} * PPI_0^{Y,q}$$

$PPI_{2010}^{Y,q}$ = Lančani indeks IPC između 2010 i kvartala q u tekućoj godini

$PPI_{2010}^{Y-1,4}$ = Lančani indeks IPC između 2010 i četvrtog kvartala u prethodnoj godini

$PPI_0^{Y,q}$ = Indeks Cene proizvodnje između kvartala 0 i kvartala q u tekućoj godini.

Izračunavanje promena

Razlika između kvartala q i kvartala q-1 se izračunava na sledeći način:

$$\left[\left(\frac{PPI_0^{Y,q}}{PPI_0^{Y,q-1}} \right) - 1 \right] * 100 = \text{Prosek kvartalne promene}$$

$PPI_0^{Y,q}$ = Indeks cena industrijske proizvodnje za tekući kvartal q

$PPI_0^{Y,q-1}$ = Indeks cena industrijske proizvodnje za prethodnu kvartal q-1

Godišnja promena se izračunava:

$$\left[\left(\frac{PPI_{2010}^{Y,q}}{PPI_{2010}^{Y-1,q}} \right) - 1 \right] * 100 = \text{Procenat godišnje promene}$$

$PPI_{2010}^{Y,q}$ = Indeks cena industrijske proizvodnje za tekući kvartal q

$PPI_{2010}^{Y-1,q}$ = Indeks cena industrijske proizvodnje za prethodnu godinu i kvartal q

Agencija za Statistike Kosova

Kratak opis

Agencija Statistike Kosova je profesionalna institucija koja se bavi prikupljanjem, obradom i objavljivanjem službenih podataka statistika. Kao takav deluje od 1948.godine i prošao je kroz nekoliko istorijskih faza, strukturiran prema državnom uređenju tog vremena.

Dana 2. avgusta 1999, Agencija je nastavila svoj profesionalni rad (posle 9 godina prekida svih statističkih serija na štetu interesa Kosova), kao nezavisna institucija u okviru Ministarstva za državnu upravu. Od datum 12.12.2011 ove Agencije posluje u okviru Vlade Kosova. Kancelarija se finansira od Konsolidovanog budžeta Kosova, ali i od donatora za posebne projekte i tehničku profesionalnu podršku.

Agencija Statistike Kosova deluje na osnovu Zakona br.04/L-036, koji je stupio na snagu 12.12.2011. Program Zvanične Statistike, 2018/2022 je na implementaciji za razvoj statističkog sistema u korelaciji sa statistikama Evropske unije (EUROSTAT-a).

Agencija Statistike Kosova ima sledeću organizacionu strukturu: *Departmane za proizvodnju statistika (Departman za ekonomske statistike i nacionalnih računa, Departman za statistiku stanovništva, Departman poljoprivrede i životne sredine i Departman za socijalne statistike. **Departmani podrške**; Departman za metodologiju i informatičku tehnologiju, Departman za politike, planiranja, kordinacije i komunikacije, Departman popis i istraživanje i Departman administracije. U okviru Agencije takođe su obrazovana i **Regionalne kancelarije** su u Đakovici, Gnjilanu, Mitrovici, Peći, Prizrenu, Prištini i Uroševcu.*

Ukupno zaposleni su 155 radnika, od njih 100 (68.0%) u sedištu Agencije, dok u Regionalnim Kancelarijama 47 (32.0%). Agencija ima sledeću kvalifikacionu strukturu: 75,5% sa visokom obrazovanjem, 12,3% sa višim obrazovanju i 12,3% sa srednjen obrazovanjem.

Mi imamo profesionalnu i tehničku saradnju sa svim ministarstvima Vlade Kosova, a posebno sa Ministarstvom ekonomije i finansija, Centralnom bankom Kosova, sa međunarodnim institucijama, EUROSTAT-om, Međunarodnim monetarnim fondom, Svetskom bankom, SIDA iz Švedske, DFID-om, UNFPA, UNDP, UNIVEF i sa statistikama zemalja u regionu.

Agencija Statistike Kosova skoro u potpunosti pokriva teritoriju Republike Kosova, na osnovu strukture statističkih krugova, kao osnovna i jedina jedinica na nivou zemlje. Sva istraživanja sprovedena na terenu koriste uzorke koji pokrivaju ove popisne statističke krugove ali, i metodologiju skladu sa međunarodnim preporukama. Tokom prikupljanja statističkih podataka i izveštaja od izveštajnih jedinica angažuju se: stručnjaci, tehničari, administratori, građani mesnih kancelarija, terenski popisivači regionalnih kancelarija.

U 2011.godini uspešno je sproveden projekat Popisa Stanovništva, Domaćinstava i Stanova, dok u 2014.godini je takođe uspešno je sproveden Popis Poljoprivrede.Podaci dobijeni iz ovih popisa će imati važnu ulogu u izradu razvojnih politika.

Misija agencije; da zadovolji potrebe korisnika sa kvalitetnim, blagovremenim i objektivnim statističkim podacima, u vremenu i prostoru, tako da korisnici imaju pouzdane osnovne redovne preglede u interesu planiranja i razvoja tokom izrade projekata na opštinskom nivou i nivou zemlje. Da podrži vladine institucije, naučne institute, i akademiju, poslovna preduzeća kao i samostalne istraživače u cilju obezbeđivanja odgovarajućih informacija donosiocima odluka i drugim korisnicima na Kosovu.

- **Adresa:** **AGENCIJA ZA STATISTIKE KOSOVA**,
Ul. "Zenel Salihu", br. 4, 10000 Priština
- **Telefon:** +383 (0) 38 200 31 129
Izvršni direktor: +383 (0) 38 200 31 112
- **Fax:** +383 (0) 38 235 033
- **E-mail:** infoask@rks-gov.net
- **Veb-stranica:** <http://ask.rks-gov.net/>